

Posudek oponenta na rigorózní práci Mgr. Lukáše Palečka „Slovenské protižidovské zákonodárstvo v rokoch 1938-1945 a jeho aplikácia v praxi“, 107 str. vlastní text, „bibliografia“ 3 str., abstrakt (angl.) 2 str.

Posuzovaná práce je složená ze dvou, i když roztříštěných částí. Z části právně historické, jejíž obsah je souladný s jejím názvem (str. 24-53, 56-62, 94-105) a z části „druhé“ obsahující partie obecně historické, právně filosofické či sociálně psychologické vesměs tedy neprávěhistorické (str. 1-23, 54-56, 63-94). Nelze popřít, že skloubení je provedeno obratně a literárně podáno celkem zdařile. Nelze však ani přehlédnout, že v seznamu použitých zdrojů je uvedeno jen pět tištěných prací, z toho jedna dobová pomůcka (autor Vašků), vážících se přímo k tématu práce. Autorovi unikla např. studie L. Allana, Arizácia na Slovensku v rokoch 1939-1945, Historia 9-10/2004 a práce K. Hradské, Prípád Wisliceny z r. 1999, když už ponecháme stranou řadu titulů obecnějšího rázu o Slovenské republice, jejích institucích nebo četné publikované vzpomínky tehdejších slovenských činitelů. Další pochybnost mám o kontaminaci tištěných a elektronických zdrojů v části bibliografie nadepsané „Části monografií, články, štúdie“.

K vlastnímu tématu přistoupil autor obvyklým způsobem: postupoval od vymezení okruhu osob, na něž se protižidovské předpisy vztahovaly, charakterizoval hlavní obsahové rysy norem, jimiž byli Židé vyřazeni z různých úseků veřejného života a dělby práce, zaměřil se na normy a prováděcí praxi, které omezovaly a posléze je zbavovaly majetku všeho druhu, aby v závěru probral předpisy, umožňující jejich deportaci mimo slovenské území spadající prakticky v jedno s fyzickou likvidací. Připojil také epizodu o nepřesvědčivé poválečné snaze o majetkovou restituci. Velké množství v práci se vyskytujících předpisů různé právní síly, často s neúplnými názvy, by bylo vhodné sumarizovat s úplným názvem a zdrojem publikace a umístit např. do přílohy nebo do seznamu (tištěných) pramenů, který v práci chybí. V práci autor neřeší, zda tichý souhlas s protižidovským tažením HSLS v řadách většiny slovenského obyvatelstva, nemá historicky starší základ v kulturně konfesních poměrech na slovenském teritoriu, než v těch, které utvořily v konci r. 1938.

K části práce „Subjekty vo vojnovom slov. štátě“ hodnotící odpovědnost jednotlivých ústavních a dalších struktur za židovské pronásledování by bylo možné dodat řadu detailů k úloze Sněmu, kde se koncem r. 1942 začal projevovat určitý odpor proti dosavadnímu postupu. Např. otevřený projev (18.12.1942) dr. E. Filkorna zpochybňující legalitu arizačního postupu ze strany vlády a správy na schůzi rozpočtového výboru. Totéž provedl v rozpravě o

rozpočtu na r. 1943 poslanec J. Hollý. Tato kritika pronikla i do předpisů – viz z. č. 258/1942 Sb.z., jímž bylo vládě uloženo uspořádat majetkoprávní vztahy v arizovaných podnicích, omezen vliv Ústřed. hospod. úřadu , aj.

Autor se v tématice nepochybně solidně orientuje a lze postřehnout, že je v ní citově angažován. Práci k obhajobě doporučuji.

V Praze dne 7.6.2011

Doc. JUDr. Vladimír Kindl